

ve kterých je komunikace v rámci rodiny omezenější či výrazově chudší. Budování jazykové kompetence je proto prioritou, která prochází všemi předměty. Cílem je vyrovnání schopnosti používání jazyka na úroveň potřebnou pro vzdělávání.

Ve spolkových zemích, kde je důraz na rovnost ve vzdělávání v hodnoticích rámcích silný, je mj. možné zaznamenat:

- Silnější důraz na otevřenost školy vzhledem k širší, a to především rodičovské komunitě. Kvalitní škola je pro veřejnost otevřená, transparentní, přístupná podnětům zvenčí, je si vědoma heterogenity v rámci komunity a tomu odpovídajícím způsobem navenek komunikuje a snaží se o vtažení rodičovské veřejnosti do života školy.
- Důraz na spolupráci s dalšími organizacemi a síťování v regionu.
- Požadavek na sledování vzdělávacích drah žáků při prostupu školou vč. návaznosti na předchozí nebo následující stupeň vzdělávání, vyhodnocování dat o průběhu vzdělávání a vyhodnocování odlišností, poradenství pro postup vzdělávací dráhou.

V příloze 8 jsou na příkladech tří spolkových zemí ilustrovány možné způsoby zakotvení rovného přístupu ke vzdělávání v hodnoticích rámcích. Z vybraných zemí zastupuje Bavorsko model, ve kterém je důraz na rovnost ve vzdělávání v rámci kritérií hodnocení škol relativně nízký. Další dvě spolkové země, Hamburk a Berlín, mají naopak aspekty rovnosti ve vzdělávání zastoupeny výrazně a jednotlivé znaky naplnění kritérií jsou detailně rozpracovány. Není určité náhodou, že se jedná o městské spolkové země s výrazně heterogenní populací žáků (v hamburských školách má 46 % žáků tzv. migrační zázemí – jde o nejvyšší podíl těchto žáků v rámci spolkových zemí).

Referenční údaje v hodnocení škol

Kromě stanovených oblastí hodnocení hrají v hodnocení škol dále roli referenční hodnoty definovaných ukazatelů na úrovni spolkových zemí či menších regionů, které jsou při hodnocení školy v rámci externí evaluace zohledňovány. Příkladem může být popis sociální skladby žáků školy, který do hodnocení školy vstupuje jako základní deskriptor podmínek, v nichž škola působí. Využívání těchto indikátorů je doporučováno také pro vlastní hodnocení školy.

Jako příklad využívaného referenčního údaje může sloužit sociální index školy ve spolkové zemi Hamburk. Jedná se o ukazatel, který je v kontextu německých spolkových zemí právě v Hamburku nadstandardně zpracovaný. Využívá se nejen jako kontextový deskriptor při hodnocení školy školní inspekcí, nízká dosažená hodnota sociálního indexu také školu opravňuje k nároku na podporu žáků v rámci specifických opatření.

Sociální index škol v Hamburku

Ve spolkové zemi Hamburk je využíván výpočet sociálního indexu (Schulte et al., 2014) k určení zátěže spojené se vzděláváním sociálně znevýhodněných žáků v jednotlivých školách. Spádové obvody škol v Hamburku se výrazně liší sociální skladbou obyvatel, v určitých částech města se ve zvýšené míře vyskytují sociální problémy, jakými je např. nezaměstnanost či chudoba. Školy jsou klasifikovány podle sociálního indexu na škále od 1 (většina žáků pochází ze znevýhodňujících rodinných poměrů) do 6 (žáci pocházejí většinou ze vzdělaných a majetných rodin). Školy s nízkým sociálním indexem jsou příjemci dodatečné podpory pro následující opatření:

1. Základní školy³³ s úrovní sociálního indexu 1–2 mají nárok na více pedagogických pracovníků, aby mohly vytvářet třídy s nižším počtem žáků.

³³ Tj. *Grundschulen* pro žáky 1.–4. ročníku.